

Motion till riksdagen 2012/13:Kr229

av **Ann-Kristine Johansson m.fl. (S)**

Spelberoende

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om reglering av utländska spelbolag som verkar utan tillstånd på den svenska marknaden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att satsa på förebyggande åtgärder och öka stödet för personer som är spelberoende.¹

¹ Yrkande 2 hänvisat till SoU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Den svenska spelmarknaden har under ett tiotal år förändrats dramatiskt genom den tekniska och internationella utvecklingen. Framför allt internet har bidragit till att nya utländska spelbolag verkar på den svenska marknaden. Dessvärre sker etableringen utan tillstånd från Lotteriinspektionen samtidigt som företag undslipper skatter och ansvarstagande gentemot sina kunder. Trots omfattande offentligt utredningsarbete har ingen mer genomgripande förändring av spellagstiftningen skett sedan den tekniska utvecklingen slog undan grunden för den gällande regleringen. Hur verksamhet som bedrivs utanför Sveriges gränser ska tolkas enligt svensk lag har prövats i Högsta domstolen som har i två domar i ärendet. Där har högsta juridiska instans slagit fast att spelmaskiner där man spelar om pengar och som är kopplade till servrar placerade utanför Sveriges gränser utgör ett automatspel enligt lotterilagen. De är därför enligt svensk lag olagliga.

Att nya spelformer utvecklas genom internet är någonting vi inte kan hindra. Men Sveriges riksdag måste ta ansvar för att spelen bedrivs enligt svensk lag och kontroll. En ny spelpolitik bör fastställas där en tydlig ansvarsfördelning mellan spelarrangörer och samhällets åtaganden för spelare med problem bör utstakas. Spelarrangörerna ska åläggas tydliga spelansvarsåtgärder, oberoende om bolaget är i statlig eller privat ägo. Bland dessa spelansvarsåtgärder ska det finnas ett tydligt lagbaserat, skattefinansierat, budgetstyrt samhällsåtagande vid problemspel. Detta ska gälla både förebyggande åtgärder samt behandling av människor vid spelmissbruk. Spelbolagen ska också genom tydliga regler lägga upp sin verksamhet för att minimera riskerna för spelberoende. Det är statens ansvar att genom regelgivning skapa denna trygghet, och det är samhällets skyldighet att ge stöd och vård då spelet övergått från nöje till att bli ett problem för den enskilde.

En större oberoende undersökning kring spelproblem finns publicerad. Utredningen visar att cirka 2 procent av befolkningen i åldrarna 15–74 uppvisar ett spelberoende. I dagens befolkningsmängd motsvarar det närmare 200 000 personer, som i sin tur påverkar vänner, släktingar och familjemedlemmar. Sammanlagt handlar det om en miljon svenskar som berörs av den problematik ett spelberoende innebär.

I gällande riktlinjer för betalningsansvar finns en sjukdomsklassificering för patologiskt spelande enligt DSM-IV (Diagnostic and Statistical Manual for mental disorders IV). Många hamnar idag dessvärre utanför denna klassificering, vilket bidrar till att de varken kan få stöd eller hjälp från kommun eller landsting. Ekonomiskt stöd till kommuner för utveckling av spelberoendebehandling har förekommit, men kommuners enda ansvar enligt lag handlar om att ge bistånd vid oskälig levnadsnivå. Viktigt att komma ihåg är att graden av beroendeproblematik kan variera, och vi måste ha beredskap att ge stöd och förebygga även innan ett allvarligt sjukdomstillstånd nås.

Enligt regeringsbeslut har ett arbete inletts som bl.a. kommer att innebära att diagnosen spelberoende placeras i samma kategori som missbruk och beroende av alkohol och narkotika. Därmed övergår ansvaret från Statens

Fel! Okänt namn på

folkhälsoinstitut till Socialstyrelsen. Därför bör också spelberoende i större utsträckning klassas som en sjukdom. Idag finns få behandlingshem som är specialiserade på spelberoende. Samtidigt finns det otillräcklig forskning publicerade kring behandling av spelproblem och spelberoende. Antalet platser på behandlingshem måste utökas och att vi måste forska och lära oss mer om hur denna sjukdom fungerar. Vi behöver skaffa oss djupare och bättre kunskaper för att förhindra att fler fastnar i ett spelberoende. Forskningen är en viktigt pusselbit i detta arbete.

Några officiella uppgifter kring utländska spelbolags omsättning finns inte redovisade. Enligt den spelutredning som genomfördes 2008 bedöms spelbolagen årligen omsätta mångmiljardbelopp. De internationella bolagen måste ställas under svensk kontroll och skattas på samma sätt som svenskregistrerade spelbolag, bl.a. för att svara för kostnaderna för de samhällsinsatser som hänger samman med problem som följer av överdrivet spelande. Men någon direkt koppling till spelandets omsättning bör inte finnas eftersom det är angeläget att medelstillelningen är långsiktig och förutsebar. En sådan omreglering är nödvändig, inte minst för att värna den enskilda spelarens ställning, utan också göra åtgärder före och vid spelberoende kostnadsneutrala.

Stockholm den 20 september 2012

Ann-Kristine Johansson (S)

Jonas Gunnarsson (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Gunilla Svantorp (S)